

Megálltam. Helyben voltam.

Hajózni muszáj, motyogtam.

És megcéloztam a *Víg Hajóst*. Megcéloztam, és el is találtam. Gombafejet kértem, bort, mindent. Ernyőmet majdnem a tartóba állítottam, ahogy beléptem. Akkor jöttem rá, se ernyő, se tartó.

Itt tartottam, „itt tart a dolog”, gondoltam, javítva rögtön.

Rögtön kell javítani. Vagy ki tudja. Ha Tatiana Viennoise beugrik, vagyis ha nem ugrik be, lett volna olyan jókedvem, hogy „semmillyzek”?

Minden kérdés a múlt kérdése volt, úgy éreztem. Nem kérdés, hogy pillanatnyilag nincs semmi kérdés.

„Hány óra is?” Ezt kérdeztem a főúrtól. „Fizetek. Főúri volt a koszt, ó, lány”, mondtam a kenyereskisasszonynak. Cilly ezt se értette volna. A kenyereslány olyan kis törekeny volt, ahogy én szeretem. Na ja.

Kimentem, épp hajnalodott. Tisztának látszott az ég. Elindultam Kaufschad lakása felé. Ha nekem valaki *akkor*, gondoltam, azt mondja, hogy a Tatiana Viennoise paci még az enyém lesz egyszer... Vagy egyáltalán

Lent a kapu előtt Topóék már türelmetlenül vártak. Brúnó indított. „Elég volt a pesti toporgásból, hih!”, mondta Topo.

VERSFORDÍTÁS-PÁLYÁZAT

Publius Ovidius Naso

SZERELMEK II. 10.

Azt mondtad nékem, Graecinus, nem lehet az, hogy
két lánykát valaki egyidejűleg imád.
Elhittem neked, én a naív, de te félrevezettél,
s tessék, egyszerűen két szeretőt szeretek.
Formás mindkettő külön, és igen ékesek együtt,
nem tudom, ez vagy amaz érti-e jobban a csint.
Szébb az emennél, és ugyanannyira szébb ez amannál,
inkább ezt szeretem, mégis a másik a jobb.
Bolygok köztük akár a vihar kergette hajócska,
és hol az egyik tart, hol meg a másik ölel.
Mért kettőzöd hát, Erycina, keserveimet még,
nem volt éppen elég gond az az egyke leány?
Mért kell még a ligetbe levél, teli égve a csillag,
mély ölü tengert mért kell gyarapítani víz?

Mégis jobb így, mint szerelemtelenül szomorogni,
 ellenségemnek jusson ilyen csunya sors.
 Ellenségemnek jusson rideg özvegyi fekhely,
 nyugtatgassa csak ő tagjait ágya ölén.
 Nékem a vad szerelem tunya álmom szerteszakítsa,
 és ne aludjam el én bús egyedül sohasem!
 Engem a lánykám – nincs, aki tiltsa – veszejtsen el inkább,
 s jöjjön akár kettő, hogyha az egy nem elég!
 Én kibírom! Karcsú kezeim sem erőtlenek éppen,
 s nincs híjával amúgy életerőnek e test.
 Kedvem duzzasztja, s megerősít az élvezet engem,
 munkabírásom nem csap be leányt sohasem.
 Gyakran telt el az éj csiklandós élvezetek közt,
 s mégis, a reggeli fény teljes erőmbe talált.
 Boldog férfiú az, ki Venus viadaljaiban vész!
 Adják égilakók nékem is ezt a halált.
 Keblét rámeredő dárdáknak szembefeszítse,
 s nyerjen a hős harcos hírt, soha nem fakulót!
 Gyűjtsön a kalmár pénzt, s ha hasítva hajóval a tengert
 mind kimeríti, hajót törve merüljön alá!
 Nékem dolgot, amely felmorzsol, szép Venus adjon,
 s nagy munkába legyek épp, mikor ér a halál.
 És temetésemen ezt suttogja szipogva a gyásznap:
 Életedet méltón megkoronázta e vég.

Gherdán Tamás fordítása

Graecinus, te nekem, tudom, azt mondtad, hogy a szív hű:
 nem szeret egyformán kétvalakit sohasem.
 Félrevezettél! S védtelenül most bajba jutottam:
 rútul kettőért – kétszeresen hevülök.
 Mindkettő gyönyörű, mindkettő külseje vonzó.
 S hogy ki a műveltebb? – Dönteni senki se tud.
 Egyikük elragadó, s ugyanúgy szépséges a másik.
 Egyszer emez tetszik, másszor amaz csalogat.
 Mint ellentétes szelek űznek kis ladikocskát,
 engem is úgy hajszol tétova, vak szerelem.
 Kettős kint, Erycina, örökre miért hozol énram?
 Gondviselőm! Mondd, egy lányka miért nem elég?
 Lobot a fára miért adsz? Csillagokat – fel az ég?
 Végre miért hordasz tengeröbölbe vizet?
 Mégis mindezt inkább, mint szeretetlenül élni!
 Ellenségeimet verje magánnyal az ég!

Ellenségeimet kínozza a vágytalan éjjel!
 Nyújtózkodjanak ők tágas-üres nyoszolyán!
 Ámde az én álmom hulljon szét vad szerelemben,
 fekhelyemen könnyű súly egyedül ne legyenek!
 Engem a lányka gyötörjön féktelenül!, s ha erőtlén –
 megbirkózom még két szeretővel is én!
 Csípőm élvezi tápláló erejét a gyönyörnek,
 helytálok mindig, hogy ne csalódjon a lány.
 Gyakran töltöttem buja játékokkal az éjjelt,
 mégis friss testtel vártam a másnapokat.
 Ó, boldog, kit Vénusz páros harca veszejt el,
 istenek adják ezt végzetemül nekem is!
 Vad katonák fogják ellenségükre a fegyvert,
 s ontsák véré, hogy híresek így legyenek!
 Fősvény ember hajtsa a pénzt, és szántsa a tengert,
 ám ha viharba kerül, nyelje vizét a család!
 Engem azonban gyöngítsen meg vénuszi mámor,
 s majd ha a vég utolér, vesszek e mámor alatt!
 És mikor elhantolnak, mondjátok ki zokogva:
 „Ezt a halált méltán adta a sors teneked!”

Nagy Sebestyén fordítása

A NŐI ARC ÁPOLÁSA

Lássátok, lányok, hogyan ápoljátok az arcot,
 hogy tartsátok meg hosszan a szép alakot!
 Ápold csak hitvány földed: megkapja Cerestől
 kincsét, és keserűn nem terem ott a szeder;
 ápold, s almád nedvei nem lesznek savanyúak;
 oltott ág helye csak jól benyesett fa lehet.
 Ápolt mind, ami szép: házunk tetejét aranyozzuk,
 márványburka alá bújik a föld feketén,
 egyszerű gypjünk is megszépül a tyrusi üstben,
 s ind elefántcsonttól lesz ragyogóbb az egész.
 Tán Tatius kori régi szabin nők még nem akartak
 szebbek lenni, hiszen: gondjuk az ősi mező;
 még a családjánya ült a magas széken kipirulva,
 sürgő ujjáival szőve a durva ruhát,
 ő maga várta a nyáját, amelyet lánya kihajtott,
 ő maga hordta a fát, óvta a tűz melegét.

Ám ti az édesanyák féltett kislányai vagytok,
 vágyatok oly fátyol, melyben a szál szinarany,
 vágyatok illatozó hajfűrtjeitek bujasága,
 vágytok igazgyöngytől felragyogó kezeket,
 s Napkelet ékköveit rakván nyakatokra, kivesztek
 két súlyos darabot, s kész is a fülbevaló.
 Mért szégyellnétek mindezt? Csak tetszeni vágytok,
 s nem kétséges, e kor sok deli ifjat ígér;
 minden férfiú megszeliidül ma a nők erejétől –
 jól ápolts külső: ennyi a titka csupán.
 Készül minden lány, számukra a nagy lehetőség
 fontos. Nincs ebben semmi kivetnivaló.
 Fésülködnek a nyílt legelőn, noha nincs körülöttük
 más, csak a szirtes Athos – zord Athosé csak e báj;
 abból is van öröm, ha maguknak tetszeni tudnak;
 szívügy a lányoknál, fontos a szép külalak.
 Iuno pávját tolláért nagyrabecsüljük.
 Hangra utolsó – ám külseje bámulatos!
 Ettől ébred a vágy igazán, nem holmi füvektől,
 mikből a mágusi kéz gyűjti a titkos erőt.
 Semmi növényben nem bízhattok, semmi szirupban,
 sem tüzelő paripák kórteli nedveiben
 (sem kigyót nem kell fölszelni a marsusi dalhoz,
 sem forrása felé nem siet újra folyó;
 és ha akadna, ki ellopná temeséi harangunk,
 Hold-anya nem szakad el szép szekerétől ezért).
 Lányok, a jó erkölcs védelme legyen ma a legfőbb!
 Jellem tükre gyanánt tetszik az arc igazán.
 Jóhíredre vigyázz: külsőd elsatnyul a korral,
 arcod szépségét felboronálja a ránc;
 lesz olyan is, hogy szégyelltek belenézni tükörbe,
 s eljön a búslakodás száz oka, nemcsak a ránc.
 Ám ha gerinced erős, megtart majd életed útján:
 jobb, ha időben már erre irányul a vágy.

*

Mondd, amikor tested zsibbadt, s épp elhagy az álom,
 hogy támad ragyogás mégis az arcaidon?
 Lybia földjéről gályákon küldik az árpát;
 bontsd ki kalászából, rázd ki a polyva közül,
 végy ugyanannyit lednekből, öntözze tojás, tíz
 (két vékát töltsön meg csak a két gabonád),
 majd – széljárta helyen ha kiszáradt már ez a massa –
 zúzza malom köve szét, melyet erős csacsi hajt;
 gyűjtsed a száguldó szarvas szétszórt kis agancsát,
 őrd meg, s végül kell bele asból is egy;

így az egészet a már porrá tört lisztbe keverd el,
 s rázd át jól azután sűrű szövésű szitán;
 tedd hozzá nárcisz kétszer hat tiszta gumóját
 (csak márványalapon törheti fürge kezed),
 csöppents hozzá tuszk maggal teli egyhatod enyvet,
 s vedd mézből ennek még a kilencszeresét.
 Ezzel a krémeddel, ha akármilyen arcot is ápolsz,
 meglásd, úgy kisimul, tükre sem éri utol.
 Szikkadjon mindjárt sápadt farkasbab a tűzön,
 s gyomrunkat máskor megviselő hüvelyes
 (mindkettő legyen épp hat véka, de erre ügyeljél),
 mindkettőn forgass lomha malomköveket;
 tarts izzó nátronhabot és ólomszinezéket
 mindig, friss íriszt, Illyriába valót;
 most ezeket szintén gyúrják meg erős karu ifjak
 (súlyra a megfelelő: uncia harmada lesz);
 arcodról sivítő fészkeknek gyógyerejétől
 elfut a folt – válaszd erre a jégmadarat
 (pontos választ vársz, ebből majd mekkora súly kell?
 mennyit a kettészelt uncia egy fele nyom);
 abban, hogy jól összetapadjon s kenni lehessen,
 Attika sárgálló méze lehet segítők.
 Sértett égi erőt, istent engesztel a tömjén.
 Tarts meg azért keveset, mindet a tűzbe ne vedd!
 Tömjénhez ha keversz nátront, mely a testet emésztí,
 mindkettőből elég fontnak a harmada is,
 háncsról gyújts mézgát, negyedénél is kevesebbet,
 s mirrhából kell még egy kicsi kocka bele;
 mind morzsold össze, s jöhet akkor a soklyuku szűrő,
 hogy ne maradjon híg méz a szilárd anyagon.
 Rakj csak az illatozó mirrhához némi köményt is
 (mirrhád hogyha kilenc-, öt scrupulumnyi köményt),
 száraz rózsát is, markodban amennyi csak elfér,
 s ammoniás tömjén durva szagú szemeit;
 árpa levébe keverd az utóbbiakat, de amennyit
 tömjénből, a kimért rózsza is annyi legyen!
 Bármilyen érzékeny bőröd, kend rá kis időre,
 megszabadulhat az arc addigi színeitől.
 Láttam olyan nőt is, ki hideg forrásba merített
 mákszemeket morzsol, s mázol a tagjaira.